

Stanowisko władz Uniwersytetu Szczecińskiego
w przedmiocie pisma NSZZ Solidarność Uniwersytetu Szczecińskiego
i Związku Zawodowego Pracowników Niebędących Nauczycielami Akademickimi
Uniwersytetu Szczecińskiego

Zgodnie z zapowiedzią wyrażoną na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 26.11.2020 roku przedkładamy do powszechnej wiadomości poniższe pismo, adresowane do związków zawodowych NSZZ Solidarność Uniwersytetu Szczecińskiego i Związku Zawodowego Pracowników Niebędących Nauczycielami Akademickimi Uniwersytetu Szczecińskiego oraz do wszystkich pracowników Uniwersytetu Szczecińskiego, tych którzy są członkami związków zawodowych – a także i tych, którzy nie należą do żadnego z nich.

Jednocześnie stwierdzamy, że asumptem do zajęcia niniejszego stanowiska jest fakt zamieszczenia na stronach internetowych Uniwersytetu Szczecińskiego (w zakładce NSZZ Solidarność US) pisma, podpisanego przez dwa związki zawodowe, tj.: NSZZ Solidarność Uniwersytetu Szczecińskiego i Związek Zawodowy Pracowników Niebędących Nauczycielami Akademickimi Uniwersytetu Szczecińskiego (skan pisma w załączeniu). Zaznaczyć jednak należy, że przedmiotowe pismo zostało doręczone Rektorowi Uniwersytetu Szczecińskiego kilka dni po jego upublicznieniu (tj. dnia 27.11.2020 roku) i to dopiero wówczas, gdy Rektor ustosunkował się do zasadniczych tez w nim stawianych, na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego.

Poniżej, zgodnie z formułą przyjętą przez wyżej wymienione związki zawodowe, prezentujemy odpowiedź władz Uczelni, a u podstaw naszego stanowiska leży nie tylko troska o dobre imię Uniwersytetu Szczecińskiego, ale przede wszystkim brak zgody na rozpowszechnianie w przestrzeni publicznej informacji nieprawdziwych i wprowadzających w błąd. Ponadto przeniesienie przez związki zawodowe dyskusji do Internetu wymusza na władzach Uczelni zastosowanie bardziej sformalizowanych rozwiązań w zakresie współpracy z nimi w przyszłości, których efekty będą udostępniane do wiadomości wszystkich członków społeczności akademickiej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Na wstępie Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego pragnie podziękować Związkowi Nauczycielstwa Polskiego, działającemu w Uniwersytecie Szczecińskim za wyważoną postawę w relacjach z pracodawcą. Natomiast odnosząc się do poszczególnych spraw podniesionych przez

pozostałe dwa związki zawodowe we wskazanym na wstępie piśmie, należy wskazać co następuje:

Po pierwsze, problemem wielokrotnie poruszonym w opublikowanym piśmie są kwestie dotyczące Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Należy podkreślić, że wbrew sugestiom w nim zawartym, w dniu 28 października br. odbyło się spotkanie prorektora ds. finansów dr hab. Jacka Batóga, prof. US w sprawie przyszłości Funduszu oraz modernizacji bazy w Ośrodku Wczasowym w Pogorzeliczy. Pan prorektor J. Batóg przedstawił sytuację ZFŚS, w szczególności brak środków w ramach Funduszu, wynikający z podwojenia wysokości świadczeń (w czerwcu 2020 roku) w ramach prowadzonej kampanii wyborczej (wydatki przekroczyły o 1,5 mln bieżący odpis na ZFŚS). W trakcie tego spotkania, Pan prorektor przedstawił również proces dochodzenia do obiecanej przez obecne władze Uczelni wysokości odpisu w perspektywie obecnej kadencji, propozycję porozumienia na 2021 rok, a także plany modernizacyjne bazy wczasowej. Żaden z przedstawicieli związków zawodowych (w tym przewodniczący NSZZ Solidarność, który spóźnił się na spotkanie 40 minut), nie zgłosił sprzeciwu wobec przedstawionych koncepcji. Nie nastąpiło to również w żadnej dalszej korespondencji. Problem został podniesiony nagle w piśmie przywołanym na wstępie, to jest – co należy zaznaczyć – w miesiąc po odbytym spotkaniu. Co więcej, dnia 28 października br. ustalono, że gdy będzie wiadomo, w jakiej wysokości Uniwersytet Szczeciński otrzyma subwencję na 2021 rok, wówczas zostaną wznowione rozmowy w sprawie możliwości zwiększenia stawek świadczeń i wysokości odpisu.

Po drugie, związki zawodowe podniosły zarzut tworzenia zbędnych stanowisk i dokonywania podwyżek wynagrodzeń bez ich merytorycznego uzasadnienia. Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego odpowiada za całokształt działania Uczelni oraz za kształtowanie jej zasobów ludzkich, zgodnie z bieżącymi potrzebami. Na wstępie należy podkreślić, że nie do przyjęcia są powtarzane na spotkaniach przez przewodniczącego NSZZ Solidarność nieprawdziwe informacje o kilkutyśnej podwyżce dla Pana Kanclerza albo innych bliżej nieustalonych osób w pionie kanclerskim. Na szczególną uwagę zasługuje nie tylko ogólnikowy sposób stawianych zarzutów, ale przede wszystkim brak ich jakiegokolwiek udokumentowania czy nawet uprawdopodobnienia. Odnosząc się natomiast do zagadnień ogólnych, trzeba zauważyć, że z obowiązujących przepisów prawa nie wynika uprawnienie związków zawodowych do akceptowania pojedynczych przypadków zatrudnienia nowych pracowników, niezbędnych w opinii pracodawcy, ani też indywidualnych decyzji, co do podwyżek wobec osób, które na skutek dotychczasowej polityki płacowej otrzymywały wynagrodzenie albo nieadekwatne do swoich kwali-

fikacji i poziomu odpowiedzialności albo zdecydowanie niższe od wynagrodzeń innych pracowników w tej samej grupie. Odpowiedzialność Rektora za prawidłowe działanie Uczelni implikuje możliwość właściwego kształtowania jej zasobów kadrowych. Co więcej, zdecydowana większość decyzji, dotyczących podwyżek dotyczyła podań złożonych przez pracowników w trakcie kadencji poprzednich władz, które nie zostały rozpatrzone.

Związki zawodowe w listopadzie 2020 roku, w zakresie swoich uprawnień, wynikających z ustawy o związkach zawodowych, otrzymały zestawienie wynagrodzeń, pokazujące jak kształtują się one w poszczególnych grupach pracowniczych, a więc powinny mieć świadomość konieczności podejmowania działań, zmierzających do zlikwidowania nieuzasadnionych różnic w obrębie poszczególnych grup pracowniczych. Można to jednak czynić jedynie w miarę możliwości finansowych Uczelni, metodą drobnych, wyważonych kroków, zwłaszcza w aspekcie nieplanowanych wydatków, poczynionych na zabezpieczenie sanitarne pracowników i umożliwienie pracy zdalnej w trakcie pandemii.

Po trzecie, związki zawodowe odnoszą się w swoim wystąpieniu do nagród przyznanych pracownikom w 2020 roku, które zostały rozdzielone przez poprzednie władze Uniwersytetu Szczecińskiego. Warto pamiętać, że nowy Rektor nie miał żadnego wpływu ani na kształtowanie zasad ich przyznania, ani na kwoty wypłacone poszczególnym pracownikom. Niemniej związki pominęły w swoim piśmie fakt, że po 1 września br. członkowie Komisji ds. nagród otrzymali wgląd w dokumentację i mogli zweryfikować warunki formalne przyznania nagród (nieodzwierciedlone zresztą w żadnym obowiązującym w US akcie wewnętrznym). Jednak głównym problemem stało się w opinii związków zawodowych to, że Rektor nie podjął czynności, mających na celu wytknięcie ewentualnych nieprawidłowości władzom Uczelni w poprzedniej kadencji. W tej sytuacji powstaje pytanie o sens weryfikowania decyzji o charakterze uznaniowym, wskutek których pracownicy US otrzymali już określone środki finansowe niepodlegające zwrotowi.

Po czwarte, za szczególnie zadziwiający uznać należy zarzut, odnoszący się do niezagospodarowania przez władze Uczelni oszczędności w zakresie wyjazdów służbowych i delegacji zagranicznych pracowników oraz studentów US. Oszczędności te w głównej mierze odnoszą się do środków pochodzących z takich programów jak Erasmus, które są środkami celowymi, co do których przeniesienie na inne cele jest nie tylko prawnie niemożliwe, ale wręcz zabronione. Z kolei w przypadku niewydatkowanych środków ogólnouczelnianych nie ma możliwości ich przeznaczenia na świadczenia pracownicze, także z tego względu, że muszą być one przesunięte na rok 2021, który jako ostatni rok ewaluacji – pod warunkiem zakończenia

stanu pandemii – będzie rokiem szczególnym z perspektywy przyszłości Uczelni. Niezrealizowane dotychczas wyjazdy nie zostały bowiem odwołane, ale przeniesione na rok przyszły i będą współlistnieć ze zwykłą aktywnością pracowników, co skutkuje koniecznością zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację. Zarzut ten stanowi typowy przykład postawy związków zawodowych, które nie dość, że nie analizują prawnych reguł finansowania określonych pól aktywności Uczelni, to jeszcze nie potrafią dokonać analizy skutków określonych działań, wykraczających poza perspektywę kilku miesięcy.

Zaskakujący jest wykazany po raz kolejny, zwłaszcza przez przedstawicieli związku zawodowego, skupiającego nauczycieli akademickich, kompletny brak znajomości mechanizmów finansowania i zasad organizacji Uczelni, wynikających przede wszystkim z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego jest zobowiązany ich przestrzegać, a także dbać o dobro Uczelni jako organizmu złożonego z wielu sfer działalności, dla którego ważni są wszyscy członkowie naszej społeczności, zwłaszcza ci, którzy rzetelnie wykonują swoje obowiązki zawodowe. Działania związków zawodowych muszą opierać się na długoterminowej analizie skutków działań podejmowanych przez nich wobec pracodawcy i pracowników Uniwersytetu, a nie jedynie na przyjmowaniu postawy czysto populistycznej, co gorsza oderwanej od obowiązujących przepisów prawa.

W konsekwencji używanie tak negatywnych określeń, jak np. „krytyczne decyzje” w odniesieniu do pracy władz Uczelni, wywołujących nieuzasadnione emocje u pracowników, pozbawionych informacji o ich rzeczywistym znaczeniu, należy zakwalifikować jako działanie destrukcyjne. Ma ono wywołać nieuprawnione i nieuzasadnione wrażenie, że związki zawodowe muszą stanąć w obronie naruszanych przez nowe władze Uczelni praw pracowniczych, choć nie ma ku temu żadnych przesłanek. Wzniesienie konfliktów, a następnie próba zarządzania nimi – w najtrudniejszym momencie działania Uniwersytetu Szczecińskiego – nie jest sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i właściwych warunków pracy jego pracownikom, o co winny zabiegać związki zawodowe.

Jednocześnie nie sposób nie zauważyć, że związki zawodowe nie dostrzegają żadnych pozytywnych aspektów działania władz Uczelni, w okresie od 1 września 2020 roku. Tymczasem w ciągu zaledwie 3 miesięcy podjęto szereg inicjatyw, istotnych dla dobra pracowników, których interesy powinny być reprezentowane przez organizacje związkowe, czego przejawem jest między innymi:

- 1) zapewnienie nieodpłatnej opieki medycznej na okres 3 miesięcy w ramach pilotażowego pakietu Medicover i podjęcie czynności na podstawie Prawa zamówień publicznych w celu zapewnienia szerszych pakietów medycznych na kolejny rok;

- 2) wypłata świątecznego świadczenia w kwocie 500 zł dla każdego z pracowników;
- 3) powołanie Komisji Antymobbingowej i przygotowanie szkoleń antymobbingowych na styczeń 2021 roku;
- 4) końcowe prace zmierzające do powołania Komisji Pojednawczej;
- 5) rozpoczęcie postępowania o zamówienie publiczne, dotyczącego postawienia nowych domków w Ośrodku Wczasowym w Pogorzeliczy, na co przeznaczono 2 mln złotych ze środków ogólnouczelnianych,
- 6) zakup 100 szt. komputerów i przygotowanie kolejnych, pozwalające na zapewnienie bezpieczeństwa większej grupie pracowników wykonujących swoją pracę zdalnie.

Mimo wytężonej pracy władze Uniwersytetu Szczecińskiego nie są w stanie, w obecnych warunkach zwiększonej absencji i konieczności reorganizacji pracy, unowocześnić w krótkim czasie sposobu działania Uczelni we wszystkich obszarach, które wymagają interwencji. W tej chwili priorytetem dla członków społeczności akademickiej powinno być przygotowanie poszczególnych dyscyplin naukowych do procesu ewaluacji jakości badań naukowych, który zadecyduje o przyszłości Uniwersytetu, a tym samym o utrzymaniu miejsc pracy, przez wszystkich pracowników, niezależnie od ich statusu i rodzaju obowiązków, które wykonują. Nadal liczymy, że związki zawodowe, które podpisały omawiane pismo wykażą się zrozumieniem i zaczną wspierać władze Uczelni w tworzeniu prawidłowych i efektywnych konstrukcji prawnych i organizacyjnych, które pozwolą Uniwersytetowi wyjść z tego niezwykle trudnego okresu, silniejszym.

Ze względu na złą, zdaniem związków zawodowych, dotychczasową formę komunikowania się i konstruktywnej współpracy (polegającą na bezpośrednich spotkaniach z Rektorem i prorektorami właściwymi w zakresie poszczególnych spraw, organizowane niezwłocznie od zgłoszenia przez związki zawodowe chęci takiego spotkania) w najbliższych dniach przedstawimy propozycję nowej formy współpracy ze związkami zawodowymi, działającymi w Uniwersytecie Szczecińskim. Forma ta będzie w pełni sformalizowana, transparentna i połączona z działaniami komunikacyjnymi, zmierzającymi do bieżącego informowania wszystkich pracowników Uczelni o efektach poszczególnych spotkań.

Za władze Uniwersytetu Szczecińskiego

Rektor

prof. dr hab. Waldemar Tarczyński

